

Kiiritusravi protseduuride kodeerimise juhend

2013. aasta 1. märtsist kehtima hakanud Eesti Haigekassa (edaspidi *haigekassa*) tervishoiuteenuste loetelus (edaspidi *loetelu*) on kaasajastatud § 24 kiiritusravi piirhinnad.

Käesolev juhend on mõeldud praktiliseks abimaterjaliks uue loetelu rakendamisel. Kodeerimise juhend on kooskõlastatud Eesti Onkoloogide Seltsiga ja Eesti Onkoterapia Ühinguga.

§ 24 alusel finantseerib haigekassa ainult onkoloogiliste kasvajate kiiritusravi. Meditsiinis kasutatakse erinevaid väliskiiritusraviseadmeid. Haigekassa finantseerib kehtiva tervishoiuteenuste loetelu alusel ainult sellist väliskiiritusravi, mis on läbi viidud kiiritusraviseadmel energiaga >1 MeV (megaelektronvolt). Kasvajate kiiritusravi teenused on jagatud lähtuvalt teostamise sihtmärgist kaheks alampeatükiks: väliskiiritusravi teenused ja lähikiiritusravi teenused.

Kiiritusravi teenuste nimetused on viidud vastavusse kaasajastamisel oleva eestikeelse meditsiinterminoloogiaga (vt. Eesti Biomeditsiinitehnika ja Meditsiinifüüsika Ühingu (EBMÜ) egiidi all tegutseva meditsiinifüüsika terminoloogia komisjoni (MFTK) ja Eesti Terminoloogia Ühingu on Tartu Ülikoolis koostamisel meditsiinifüüsika terminoloogia sõnastik <http://www.ut.ee/BM/MFS/>)

Alljärgnevas tabelis on § 24 vanade ja uute teenuste vastavus :

Vana kood	Vana nimi	Uus kood	Uus nimi
7434	Palliatiivse kiiritusravi planeerimine	740101*	Konventsionaalne ehk tavapärane väliskiiritusravi planeerimine
		740102	Konformne ehk kasvaja kujuga kohandatud väliskiiritusravi planeerimine
7435	Kuratiivse kiiritusravi planeerimine	740103	Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi planeerimine
		740201	Väliskiiritusravi protseduur
7402	Väliskiiritusravi (üle 1mv) üks protseduur	740202	Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi protseduur
		740302	Kahedimensionaalse planeerimisega lähikiiritusravi protseduur
		740301	Standardplaaniga lähikiiritusravi protseduur
7404	Õõnesisene kiiritusravi	740303	Kolmedimensionaalse planeerimisega günekoloogilise kasvaja lähikiiritusravi protseduur
7434	Palliatiivse kiiritusravi planeerimine	740101	Konventsionaalse väliskiiritusravi planeerimine

*Üksikutel juhtudel ei ole vastavus üks-ühene

Väliskiiritusravi

Kiiritusravi planeerimise teenuste (koodid 740101, 740102 ja 740103) piirhinnas sisalduvad järgnevad tegevused:

- patsiendi registreerimine radioloogia registratuuris
- patsiendi onkoloogipoolne läbivaatus enne ravi,
- raviplaani koostamine,
- kasvaja sihtmahu lokaliseerimine,
- doosiarvestus,
- simulatsioon,
- raviplaani ja andmete dokumenteerimine ning digitaalne arhiveerimine.
- kvaliteedi- ja ohutuskontrollid

Kiiritusravi protseduuride (kood 740201 ja 740202) piirhinda on arvestatud järgnevad tegevused:

- patsiendi registreerimine radioloogia registratuuris
- patsiendi onkoloogipoolne läbivaatus ravi jooksul,
- kiiritusravi protseduuri läbiviimine,
- kiirgusohutuse ja –kvaliteedi kontroll,
- dokumenteerimine ja digitaalne arhiveerimine.

Kuna varasem teenus palliatiivse väliskiiritusravi planeerimine ja uus teenus konventsionaalse väliskiiritusravi planeerimine ei ole üks-üheses vastavuses, on täpsustatud uue teenuse *Konventsionaalne ehk tavapärane väliskiiritusravi planeerimine* (kood 740101) rakendustingimusi. Teenust rakendatakse luu-, lülisamba- ja ajumetastaaside ning pindmiste nahatuumorite väliskiiritusravi planeerimisel.

Näide: Patsiendil on vasema kopsu pahaloomuline IV staadiumis kasvaja metastaasidega lülisambas. Patsiendil on tehtud valuraviks lülisambale 14 protseduuri väliskiiritusravi.

Õige on kodeerida: 1x 740101 Konventsionaalne ehk tavapärane väliskiiritusravi planeerimine + 14 x 740201 Väliskiiritusravi protseduur

Vale on kodeerida: 1x 740102 Konformne ehk kasvaja kujuga kohandatud väliskiiritusravi planeerimine + 14 x 740201 Väliskiiritusravi protseduur

Kiiritusravi loetellu on lisatud uued väliskiiritusravi teenused:

- A. Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi planeerimine kood 740103
- B. Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi protseduur kood 740202

Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi planeerimine tehakse kasvaja kuju ja suurust arvestades ning doosijaotust modelleerides. Intensiivsusmoduleeritud raviprotseduuril varieeritakse kiirguse intensiivsust kiirgusvälja ulatuses, mis võimaldab anda suurema terapeutilise doosi kasvajale ja madalama doosi ümbritsevatele kudedele. Selliselt

vähendatakse ravi vajaval isikul kiiritusest tekkivate kõrvaltoimete esinemistõenäosust ja -sagedust.

Teenuseid koodidega 740103 (*Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi planeerimine*) ja 740202 (*Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi protseduur*) on lubatud kodeerida ainult kuratiivse ehk tervistava kiiritusravi eesmärgil järgmistel juhtudel:

(a) pea- ja kaelapiirkonna kasvajakasvaja, välja arvatud I-II staadiumi häälekõri vähk;
(b) eesnäärme kasvajakasvaja, millele vajalik ravidoos > 70 Gy ja/või samaaegsel vaagna lümfisõlmede või adjuvantsel vaagna lümfisõlmede kiiritusravi näidustuse korral;

(c) günekoloogiliste kasvajakasvajate väliskiiritusraviga samaaegne vaagnapiirkonna ja paraaortalsete lümfisõlmede kiiritus.

Näide: Patsiendil on vasema rinnäärme II staadiumi pahaloomuline kasvaja. Patsiendile tehti intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi 10 protseduuri.

Õige on kodeerida: 1x 740102 Konformne ehk kasvaja kujuga kohandatud väliskiiritusravi planeerimine + 10 x 740201 Väliskiiritusravi protseduur

Vale on kodeerida: 1 x 740103 Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi planeerimine + 10x 740202 Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi protseduur.

Vale on kodeerida: 1x 740101 Konventsionaalne ehk tavapärane väliskiiritusravi planeerimine + 10x 740202 Intensiivsusmoduleeritud väliskiiritusravi protseduur.

Lähikiiritusravi.

Varasemalt loetelus olnud teenus *Õõnesisene kiiritusravi* (kood 7404), on jaotatud kolmeks uueks teenuseks:

7404	Õõnesisene kiiritusravi	740301	Standardplaaniga lähikiiritusravi protseduur
		740302	Kahedimensionaalse planeerimisega lähikiiritusravi protseduur
		740303	Kolmedimensionaalse planeerimisega günekoloogilise kasvaja lähikiiritusravi protseduur

Lähikiiritusravi protseduuride maksumusse on arvestatud kõik lähikiiritusravi läbiviimiseks vajalikud tegevused v.a. kolmedimensionaalse lähikiiritusravi planeerimisel kasutatav kompuutertomograafia (KT) või magnetresonantstomograafia (MRT), mida on lubatud teenusele 740303 juurde kodeerida. Lähikiiritusravi piirhinnas sisalduvad järgmised tegevused: patsiendi registreerimine radioloogia registratuuris, patsiendi arstlik läbivaatus (sh günekoloogiline ja LOR), aplikaatori paigaldamine ultrahelikontrolli all, kiiritusravi mahu

planeerimine (sealhulgas arkoskoobi kasutamine) ja raviplaani valimine, ravi läbiviimine ja dokumenteerimine ning arhiveerimine, kiirgusohutuse ja kvaliteedi kontroll, samuti protseduurijärgne *recovery*. Seega eriarsti vastuvõttu ja *recovery* teenust ei ole lubatud antud teenuse osutamisel raviarvele täiendavalt juurde kodeerida. Anesteesiat on lubatud juurde kodeerida anesteesia protokollis olemasolul.

Lähikiiritusravi on kliiniliselt näidustatud pahaloomuliste kasvajate vastase ravi iseseisva ravimeetodina või multimodaalse ravi ühe osana.

Standartplaani lähikiiritusravi kasutatakse ainult jäiga geomeetriaga aplikaatorite korral. Iga raviseansi läbiviimiseks kasutatakse vastavalt aplikaatori geomeetria ja ravimahtudele eelnevalt loodud doosijaotuste kaarte või esimese raviseansi ajal kahedimensionaalse raviplaneerimisega loodud raviplaani korduvat kasutamist järgnevatel raviseansidel st ravi toimub valdavalt standardiseeritud raviprotokollide alusel ning ei eelda iga raviseansi eelset kuvastuspõhist raviplaneerimist.

Kahedimensionaalse planeerimisega lähikiiritusravi kvaliteetne ja ohutu läbiviimine eeldab iga raviseansi eelset minimaalselt kahedimensionaalsel kuvastusel põhinevat aplikaatorite rekonstruktsiooni, referentspunktide määramist ja doosijaotuse arvutust vastava raviplaneerimise tarkvara abil. Igaks raviseansiks uuesti loodud doosijaotustega raviplaaniid peavad olema registreeritud raviplaneerimissüsteemis/dokumentatsioonis.

Kolmedimensionaalse planeerimisega lähikiiritusravi on lubatud haigekassa raviarvele kodeerida ainult günekoloogiliste kasvajate ravi korral. Kvaliteetne ja ohutu läbiviimine eeldab iga raviseansi eelset minimaalselt kolmedimensionaalsel kuvastusel (st KT või MRT) põhinevat aplikaatorite rekonstruktsiooni, referentspunktide määramist ja doosijaotuse arvutust vastava raviplaneerimise tarkvara abil. Igaks raviseansiks uuesti loodud doosijaotustega raviplaaniid peavad olema registreeritud raviplaneerimissüsteemis ja raviplaneerimisdokumentatsioonis.